

ΕΚΕΙ

Του Χρήστου Νιάρου

Εκει,
από το μέσα του εδώ των λέξεων του βιβλίου και στα
Ιδεογράμματα απόρρητης λάμψης και οικειότητας του τυχαίου.
Κριτικό σημείωμα από και με τις λέξεις του βιβλίου
Του Χρήστου Νιάρου

“...και ύστερα το χιόνι. Οχι τόσο πυκνό κι αδιαπέραστο, όσο ασίγαστο. Αλλά δεν πρόκειται για την κυριολεξία του. Κάτι το αδιαμόρφωτο ακόμη. Στην συνέχεια μας περιμένει άλλη μια αναμέτρηση με το πεπρωμένο του πάγου. Η πεποίθηση του ισχυρού. Η πραγματικότητα σαν βαρομετρική ειρκτή. Σαν αποθάρρυνση. Η μερική αποκρυπτογράφηση της πραγματικότητας του ουρανού έπεται. Αλλωστε, όπως πολύ καλά γνωρίζουμε, οι νιφάδες του χιονιού σπάνια θέλουν να κρύψουν τα μυστικά τους >” (Γιώργος Βέης. Από το βιβλίο του Εκεί, Μαρτυρίες από το Βιετνάμ, την Ινδονησία, την Ιαπωνία, την Κίνα, το Καμερούν, τη Γερμανία).

Η γραφή του βιβλίου έχει αισίως μετατραπεί, σε ένα άλλο ταξίδι θεατρικής αλήθειας. Σε λίγες ώρες, στην μητρόπολη του ταξιδιού, δηλαδή στην γραφή και στην ανάγνωση, το Εκεί των τοπίων και των αφορμών, συντελούν το έργο τους στο ακέραιο. Μέσα από τις λέξεις και τους σχεδιασμούς των εισηγητών τους η παράσταση τους απογειώνεται ποιητικά. Όπως άλλωστε και σε όλες τις άλλες ενότητες των βιβλίων του, ο συγγραφέας συνομιλεί με το εκεί της ποίησης και σε του 'το 'το ταξεί' δι. Σε ενός καθ' όλα πρακτικού μυστικισμού οι λέξεις και τα πολλά τους στρέμματα σποράς, στο εσωτερικό στρώμα των μηνυμάτων αναβλύζουν εικόνες και ανα στοχασμούς. Μια εξομολόγηση της ύλης τους που πνευματοποιείται, με την περιήγηση των δεδομένων, στο υπερβατικό μονοπάτι υπέρ τονισμού των πάντων μέχρι τα βαθύτερα του είναι των εννοιών καταφέρνει και βρίσκει λιμάνια, πεζοδρόμια, ναούς, σύνεση, καταράχτες, λαλιές, λίθινες πλάκες, διαλόγους, καλλιγραφίες. Όλα γέφυρες επικοινωνίας, λειτουργικές προτάσεις εποπτικής συγκεκριμένων.

Εκει, οικοδεσπότης και ελεγκτής κυκλοφορίας, του παρόντος και των νοημάτων, ο ποιητής ταξιδευτής Γ.βέης ορά το εκεί του μέσα του. Ακόμη και οι λέξεις που μας σερβίρονται σε σκεύος καθημερινής χρήσης, συνιστούν πρωτίστως εισαγωγή στις προοπτικές των χρωματικών εναγκαλισμών, στην γεωμετρία της κατευναστικής, της ιαματικής απλότητας. Το χαρτί, με το οποίο κατασκευάζονται οι λέξεις του φθαρτού κόσμου αλλά και τα εν λόγω αντικείμενα, έχουν την δυνατότητα να μεταφέρουν την επιδιωκόμενη συγκίνηση με όλη την αύρα, το άρωμα, την σαγήνη που τα περιβάλλει ο χώρος τους. Τεκμηριώνουν εγγύτητα αφού κάθε ώρα διαφεύγει με το μαντήλι της από τα στερεότυπα του χάρτη των καθε συνόρων αλλά και των προλόγων τους και μέχρι την τελευταία πρόταση γίνεται μια αφορμή για το παραπέρα. Όλα τα στάδια των επερχόμενων μεταμορφώσεων τους, σε γραμμές εμφανούς ή μη παρουσίας, με τις συγκλίσεις των ψυχρών και θερμών αποχρώσεων να υπάρχουν, η ματιά του συγγραφέα, στην πρωτεύουσα της γραφής του βιβλίου, με ψυχραιμία νηφάλιας επάρκειας αυτοσυστήνεται και εκπέμπεται. Αλλά και ξεδιπλώνεται με την δημιουργική επιφάνεια των όντων και συνυπάρχει στο επόμενο τσεκάρισμα του χρόνου τους. Μια καλοφτιαγμένη βεντάλια συμπλεύσεων του παρελθόντος χρόνου ανοιγοκλείνεται στις δέσμες της όπερας ως μαθητεία πατριδογνωσίας. Όπως και το παρελθόν είναι εξ ορισμού ένα παράθυρο ανοιχτό κατά το συγγραφέα αλλά το ταξίδι του δεν σταματά να είναι παρών. Είναι μια εκπληξη λεπτομερειών με πολλαπλές εναλλαγές και σταθμούς. Και από εκεί, σε άλλο σημείο των λέξεων του βιβλίου, σε ένα μνημείο αυτοκρατορικό, μας πάει, ο Γ.Β ως εξής. “...το Μνημείο τους υφίσταται ως ειλικρινές αντίγραφο μιας εμπράγματης αθανασίας. Ο τιθασευμένος χρόνος, η επάρκεια του νου : το πραγματικό διαστέλλεται, επεκτείνεται ως τα σύνορα με το όνειρο και αναμειγνύεται με αυτό. Ως να ήταν προορισμένο να εξελιχθεί σε αύρα μνήμης.”

Ήρεμος φορέας η δικαιοσύνη του τοπίου των προτάσεων παραδίδεται στο πλέγμα των εναλλαγών και της συμπεριφοράς των αισθήσεων μας. Στην αλλη τους πατρίδα δηλαδή. Η εξοικείωση, η αίσθηση σε ένα πετάρισμα του ματιού στο καταιγισμό θρύλων και αληθειών γίνονται τετράδιο άφθαρτο της υστεροφημίας. Όλα στα σκαλίσματα της Σοφίας και της Νοσταλγίας. Αποστάγματα διάρκειας, ένας χορός εικόνων, οι λέξεις εγκολπώνονται στους ρυθμούς του περιβάλλοντος. Ακόμη και σε συνθήκες ηπιότερης διαχείρισης του χρόνου στο απόγειο των απογευμάτων, ο λόγος της γραφής, συνιστά φωτεινό σημείο ή ράγισμα πάνω σε πουκάμισο μπατίκι. Οι λέξεις δεν ντύνουν μόνο. Χαρίζονται στο βλέμμα με σχεδόν βουκολικές παραστάσεις και αναπόφευκτο νείκος. Μειωμένες συνθήκες ανταγωνισμών, επιθυμίες, εγχώριοι και αλλοδαποί ήρωες ανδριάντες, διαλεκτικά και κατά μόνας, σε ένα συνεχόμενο πίνακα καθορίζουν την νομοτέλεια των χρωμοτοπίων. Και ο ποιητής συγγραφέας γίνεται μάρτυρας του εαυτού του αλλά της εικόνας που προκύπτει από το όλο θέαμα. Η αλληλουχία των λέξεων, των αρμών τους και των ποικίλων παραπληρωμάτων τους, με τις διάρκειες τους μεταμορφώσεις δείχνουν κατάφαση ζωής. Με ότι έχουν και με ότι υπάρχει. Μέχρι να ροδίσει ο τρυφερός λωτός της μέρας αλλά και σαν αναχώρηση, αποφεύγουν σκοπίμως τα πολλά λόγια. Και οι φωτογραφίες, στις σελίδες των λέξεων του βιβλίου γίνονται κάτοπτρα μοτίβων και ερμηνειών.

Η αέρινη συμπεριφορά των λέξεων του βιβλίου, και της ενότητας των μαρτυριών από το Βιετνάμ, αλλά και όλου του Εκεί, (δηλαδή του Γ.βέη), δεν προπορεύονται από το ρυθμό της ανάσας του. Κάτι που ακόμη και ένα πέρασμα ποδηλάτων, ταχύτατα μπροστά του αποτυπώνεται στις λέξεις και στους τόπους των ταξιδιών, είτε είναι στην Γερμανία είτε στο Πεκίνο δεν τον αφήνει αδιάφορο. Σε ελάχιστο χρόνο όσο κρατάει ένα ανεπαίσθητο φύσημα στο πρόσωπο, από το πέρασμα τους, αποτυπώνεται στην μνήμη και στις λέξεις. Ακόμη και η εξοικείωση με τις μορφές τυχαιοτήτων γλυπτικής στις σπηλιές είναι υπόθεση καλής θέλησης των ματιών του καθενός. Αλλωστε η όλη ατμόσφαιρα του διακόσμου προσέχει κατανοητικά τις λεπτομέρειες. Ακόμη και κάτω από την Σαχάρα, οι λέξεις των γηπέδων από τα σύννεφα της ακαταμάχητης και πυκνής σκόνης, δείχνουν τα όρια της αντοχής, κατοίκων και μη. Γιατί στο παιχνίδι των πράξεων και των λόγων συμμετέχουν πολλοί και πολλά. Επείγοντα και μη, στιγμιαία και τελετουργικά μετρούν διαφορετικές παραλλαγές μέθεξης. Το ταξίδι των δράσεων και των σιωπών δεν σταματά. Όλοι και όλα έχουν επίγνωση της αποστολής τους. Διαιωνίζοντας με ευλάβεια και προσήλωση την αθωότητα της συμπεριφοράς των λέξεων, ακόμη και με το ρυθμό χελώνας όλα μετατρέπονται σε κάτι πολύ ευρύτερο. Ακόμη και στη καρδιά των υπαναχωρήσεων του παζαρέματος, οι λέξεις του βιβλίου αποτελούν και συνιστούν μέρος των στοιχείων της αλήθειας. Οι λέξεις είναι οι επιτήδειες των σημειομένων στην ευρύτητα του σθένους τους στήνεται το θέατρο της οικονομίας. Ο ενδον κόσμος των λέξεων με, μιμητικές εκφάνσεις αλλά και ελευθερία αυτοσχεδιασμών και λυρισμού με το άφατο του νοήματος αναβαθμίζονται. Ετσι το Εκεί, με Ιδέα και Γράμμα, η διαπολιτισμική συναντίληψη του, γίνεται κατάφαση ύπαρξης.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΒΕΗΣ

Για την ποιητική γραφή

Δοκιμίων σύνοψις

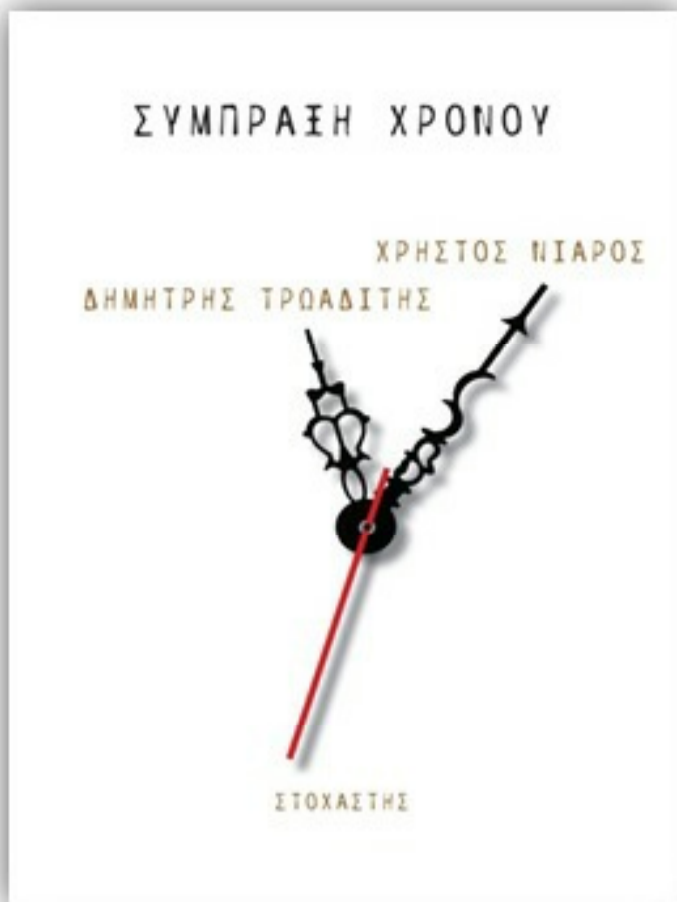
Για την ποιητική γραφή του Γεωργίου Βέη
Δοκιμίων σύνοψις εκδ.Υψιλον 2021
Του Χρήστου Νιάρου .
Μελβούρνη 2022.

Και κάποια στιγμή μέσα στα ταξείδια του ο ποιητής και συγγραφέας , ο εν κινήσει του χρόνου αφηγητής και εν τη ρύμη του λόγου παρατηρητής και ακροατής ανατέμνει ,αφουγκράζεται ,σκηνοθετεί ,κριτικάρει ,την πορεία του ποιητικού λόγου και έργων και μέσα στις ενότητες του δοκιμίου τούτου . Έργα και ημέρες της ποιησης και της ματιάς του , σε μια ενδελεχέστατη μελέτη αναδεικνύονται . Μια προσεγμένη έκδοση αποτελεί μια ακόμη αφετηρία για επαναπροσδιορισμούς για τους λάτρεις του βιβλίου και των προτάσεων και όχι μόνο . Όπως και τα προηγούμενα του δημιουργήματα ,που θα μείνουν στο χώρο του βιβλίου και της τέχνης ως τεκμήριο και ως αλήθεια εμπειρίας , πόθων και καιρών χωρίς ημερομηνία λήξεως ,έτσι και τούτη η πολλαπλή έκδοσή του μηνύματος και των όψεων των ποιητικών ταξιδιών του δημιουργού και όχι μόνο ,δείχνει την συνέπεια όλων των ενδεχομένων του. Ο καθείς έχει την δικιά θεωρία και τρόπους τεχνικής και έκφρασης . Η διάρκεια της έκπληξης της γραφής σε όλο της το μεγαλείο και με πολλές πραγματικότητες ανοίγεται και συνομιλεί και στα σημαίνοντα και στα σημεινόμενα . Αλλά και στην αλφάβητο και στην πλοκή των μεταφορών ,των γραμμάτων και των ρυθμών τους στέκεται πολλαπλά . Με αγωνία ,με παλμό ,με ακρίβεια ,με εντιμότητα , με ότι μας αρκεί,με δυό κουβέντες , με ένα αεί , με ένα σώμα ,με μια ωριμότητα στέκεται και ,δοκιμάζει τις λέξεις και σαυτό του το βιβλίο .Ενας μικρός τόμος , εργαλείο και πόνημα χρόνου, προς δοκιμασμένους και φτασμένους ,αρχάριους και επαγγελματίες ,κομιστές και όνειρο πραγματιστές της γραφής και του λόγου ,δεν περνάει απαρατήρητος και στα φιλά του θεα θήναι .

Ο Γεώργιος Βέης , εξομολογητικά , εμπειρικά , συνομιλεί πρώτα με τον εαυτό του ,αλλά και με τους εαυτούς μας . Ολα σε γόνιμο διάλογο . Που σημαίνει , ότι το βαθύτερο τραύμα της γραφής αλλά και το κερασάκι των συμπερασμάτων , των ανά τις εποχές γράφοντες , για την ποιητική γραφή ,μας το σερβίρει απλόχερα με όλες τις ποικιλίες , τις ρίζες και τις συνταγές τους . Το χθεσινό της γραφής , του μακρινού Φ.Νίτσε ,στο τέλος του βιβλίου , μας το καταθέτει στο τώρα ,ως ένα σημείο αποφθέγματος και λεπτομέρεια σκέψης . Γράφει ο Νίτσε ,στο βιβλίο "" η περίπτωση βαγκνερ"" ποιο είναι το χαρακτηριστικό της λογοτεχνικής παρακμής ; Οτι η ζωή δεν κατοικοεδρεύει πιά στο όλον . Η λέξη παίρνει το πάνω χέρι , η πρόταση απλώνεται υπερβολικά και συσκοτίζει το νόημα της σελίδας , η σελίδα αποκτά ζωή εις βάρος του όλου , το όλον δεν είναι πιά όλον . Το σύνολο έχει πάψει ολότελα να ζει . Σύνθετο ,συνοψισμένο ,τεχνητό ,είναι πιά ένα αφύσικο προϊόν "" .

Διαβάζοντας αυτό , αυτόματα και τυχαία , έτρεξε ο νούς μου σε δύο προτάσεις ,συμπεράσματα ποιητών μας . Η πρώτη ανήκει στο Γ.Σεφέρη και στο πόσο βαρύνουμε τις λέξεις και τις μουσικές μας , με τα βαρύγδουπα και ανιστόρητα και μικρής διάρκειας γραπτομουσικόκαμώματα και μαλάματα και στην πορεία της ζωής χάσαμε το πρόσωπο και την τέχνη μας . Μια έκδοχή . Κάπως έτσι γραμμένη . Τουλάχιστον κάπως έτσι την θυμάμαι . Η δεύτερη έκδοχή ανήκει στο άλλο μας ποιητή , τον Νίκο Καρούζο που κάπου διατυπώνει το εξής . ""εγγραφα ποίηση σημαίνει συνεργάστηκα με το μηδέν "" .

Θα πει κάποιος απόψεις . Και δεν είναι οι μόνες . Όπως και τα πρόσωπα και οι εποχές τους αλλάζουν με τον καιρό . Και τα δρώμενα της κοινωνίας, όπου υπάρχει ο καθένας και ο λόγος του ,δίνουν ,παίρνουν ,διαμορφώνουν τις εκφράσεις . Τα γράμματα και η αλφάβητος ήταν και είναι η ίδια για όλους . Αλλά όταν ξανακοιτιούνται στον καθρέφτη των προφορικών και κυρίως γραπτών αποτυπωμάτων λόγου αποκωδικοποιούνται αλλιώς και ερμηνεύονται δε ,με πολλές ματιές και γωνίες . Αποδομούνται και καινοτομούν . Με τις καινούργιες τους καθημερινότητες και οι σκέψεις και οι λαλιές τους προχωρούν . Τίποτε δεν είναι στατικό και μονομερές . Και σίγουρα κάθε ορισμός και στο χώρο της τέχνης (όπως και στην γραφή) αποτελεί περιορισμός . Το σχετικό και το απόλυτο δηλαδή επαναδιαπραγματεύονται . Ο Βέης ακουμπάει και στις δύο εκδοχές . Όπως γράφεται και στο οπισθόφυλλο του βιβλίου ""πεποίθηση του συγγραφέα ,ο οποίος δημοσιεύει από το 1973 , είναι ότι η ποιητική γραφή εξακολουθεί να διευρύνει εννοιολογικά τον κόσμο ,αποδίδοντας,εντέλει την δίκαιη διάσταση του . Στην εξαιρετικά δίσημη αυτή χρονική συγκυρία , όπου ο κόσμος ,εκτός των άλλων ,βιώνει τη μια διάψευση μετά την άλλη , η ποίηση μπορεί να μας δείξει ,μέσα από το δάσος των συμβόλων ,την βαρύνουσα αλήθεια της ύπαρξης ."" .Αυτό είναι ένα από τα μεγάλα στοιχήματα αναμέτρησης του εγώ και του εμείς , στην άλλη διάσταση του μακρυγιαννικού λόγου . Ο ποιητής , ο συγγραφέας Γεώργιος Βέης ,ανοίγει και κλείνει τους ασκούς του Αίολου και των Τόπων με την Δέουσα λέξη και το Μέτρο της , μαζί και με όλα τα Κλειδιά των Χρόνου .Με το Φαίνεσθαι ,την Φυγή ,και τους Δρόμους που πέρασε η ιστορία τους δηλώνει παρών . Η εμπειρία ,η καρδιά των φαινομένων , η δεδηλωμένη πεμπουσία ταύτισης ταξιδιού και γραφής συγκατοικεί και συζεί μέσα του . Και στην Μεσσαριά και στις Τζιτζιφιές και στην Ασία και σε οτι είναι δίπλα του . Από το μυστήριο τους και από τις ανταύγειες του χωροχρόνου οι σκέψεις του εκπέμπονται . Απαποκρυσταλλώνονται και σε αυτό του το βιβλίο με παραπομπές από όλη την επικράτεια του ελληνικού και μη αλφαβήτου και των συγγραφέων οι στροφές και γνώμες το ποτίζουν λειτουργικά . Ο συγγραφέας συνομιλεί με το ποιητικώς Οράν ,σε και από και με όλες τις αισθήσεις και τις εποχές τους . Τίποτε δεν περισσεύει . Και ο Μάγκρις ,και ο Χέρμανς , και ο Μπέκετ και η Βακαλό, και ο Ελύτης και η Ρουκ και ο Λακάν και ο Μπόρχες ,ο Φιτζέραλντ παράλληλα και κάθετα , στις γραμμές των δοκιμίων , συνοπτικά , συνομιλούν και σχολιάζονται από τον δημιουργό του βιβλίου . Και τόσα και τόσοι άλλοι και άλλες . Και επειδή η ποιητική γραφή ,κατά την ταπεινή μου γνώμη , είναι πολλά , αλλά και είναι και λιγότερα , συλλαβιστά και υπό συνεχή αμφισβήτηση , στου ονειρου και στην πραγματικότητα τα δώματα και τις λεπτομέρειες ,θα καταλήξω ,σε αυτό μου το πόνημα πρώτης ανάγνωσης , με ένα απόσπασμα εισαγωγικό ,από το πρώτο κεφάλαιο της ενότητας των δοκιμίων , που η κάθε του σελίδα του επέκεινα συμπυκνώνεται,συνομιλεί , με το κάθε γιατί της και με τα λεχθέντα αλλά και με την σιωπή και με την έκπληξη . Επισημαίνει ο συγγραφέας

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ: **Χρήστος Νιάρος /
Δημήτρης Τρωαδίτης**

ΤΙΤΛΟΣ: **Σύμπραξη Χρόνου**

ISBN 978-960-303-280-9

ΣΕΛΙΔΕΣ: 50

ΤΙΜΗ: 8 ευρώ

Στην τέταρτη κατά σειρά συλλογή του Δημήτρη Τρωαδίτη που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις μας και την πρώτη του Χρήστου Νιάρου, οι δύο εξ Αυστραλίας ορμώμενοι συγγραφείς δημιουργούν μια ποιητική σύμπραξη, μια *Σύμπραξη Χρόνου*, όπως άλλωστε μαρτυρά και ο ομώνυμος τίτλος. Όπου η έννοια «Χρόνος» παύει να προσδιορίζεται αντικειμενικά ως μετρήσιμη μονάδα, αλλά αντίθετα προσμετρείται και γίνεται αντιληπτός καθαρά υποκειμενικά, ανάλογα με την ψυχοσύνθεση του γράφοντος: η νύχτα, το δειλινό, ο χειμώνας, το καλοκαίρι, η ανάμνηση, η λήθη, τα χρόνια, οι χρονιές, η στιγμή, η συνέχεια, η διάρκεια, οι ημερομηνίες, η καθημερινότητα, το ημερολόγιο, το τετελεσμένο, τα εποχιακά φεγγάρια, το γρήγορο πέρασμα στο γκρίζο, οι αμείλικτοι λεπτοδείκτες, όλα είναι τα πρωτογενή υλικά τους για τη δημιουργία μιας «υπό συνεχή αίρεση» ποίησης. Με έναν παλμό και ένα σφυγμό που χτυπά δυνατά σε χρόνο Ενεστώτα ως προς τη στιχουργική, με στίχους που άλλοτε με τρόπο στακάτο και άλλοτε με χειμαρρώδη ροή μεταφέρουν μηνύματα και συναισθήματα στον παραλήπτη αναγνώστη, τα ποιήματα των Τρωαδίτη και Νιάρου νοηματικά σεργιανάνε στο παρελθόν, στην ιστορία των πραγμάτων, σε αυτό που ήδη έχει συντελεστεί, για να «ψαρέψουν» απαντήσεις για το μέλλον ή μάλλον για το τι μέλλει γενέσθαι... Και καλώς ή κακώς ο μεν Τρωαδίτης φαίνεται καθ' ομολογίαν του να δυσκολεύεται πολύ να ισορροπήσει «στον κοφτερό τεθλασμένο ιστό της ζήσης» του όταν αναζητά τα «πώς;» και τα «γιατί;» του, ο δε Νιάρος προτάσσοντας δεκάδες «δεν» στη διαδρομή του καταλήγει να συνειδητοποιεί πως η αναμέτρηση με τον χρόνο είναι αδυσώπητη και πως ο κάθε άνθρωπος εγκιβωτίζει μέσα του τόσα «ποτέ» όσα και «πάντα».

Δείγμα γραφής:

ΔΕΝ ΕΙΜΑΙ

Δεν έβγαλα λόγο στην Πνύκα ούτε στη Βαρβάκειο
δεν είχα να προσθέσω ούτε να αγοράσω κάτι
δεν κοίταξα στα μάτια τα αγάλματα
δεν έφυγα σε ταξίδια που ονειρεύτηκα
δεν πέταξα ένα ξερό «τα πάντα ρει»
δεν άκουσα τη σιωπή στο λιμάνι
δεν έριξα ακόμη άγκυρα
δεν έστειλα μήνυμα
δεν το είπα
δεν το έκανα
δεν απουσιάζω
δεν κρατώ ημερολόγιο
δεν μοιάζει η κάθε νύχτα με την επόμενη
δεν αναρωτιέμαι πια
δεν έχω άλλο χρόνο, άλλωστε,
δεν είμαι ο ίδιος πια.

Χρήστος Νιάρος

... ΚΑΛΑ ΚΑΝΑΜΕ

Καλά κάναμε και φύγαμε
καλά κάναμε και μισέψαμε
καλά κάναμε και μοιράσαμε
τα υπάρχοντά μας
καλά κάναμε και δεν επιστρέψαμε
στις καιόμενες πόλεις
τα γεφύρια είχαν κοπεί πίσω μας
τα δάση είχαν γίνει στάχτη
κι οι εαυτοί μας χάθηκαν
με την έλευση του απόβραδου
τα ταξίδια μας ήταν νηστικά
και διψασμένα
δεν είχαμε νερό πια
δεν είχαμε τόπο να κουρνιάσουμε
δεν είχαμε καρδιά να νιώσουμε
καλά κάναμε και αποστατήσαμε.

Δημήτρης Τρωαδίτης